

Lev fylder 70 år
Se siderne 19-21

Lev

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

SØNDERJYLLAND

27. årgang • Nr. 1 • Februar 2022

Bladet udkommer 4 gange årligt:

Vi modtager meget gerne indlæg til bladet.

Hvis bladet udebliver ved adresseændring osv. kontakt venligst redaktøren.

SATS OG TRYK:

Intryk
Tlf. 7021 1000
www.intryk.dk

ANNONCER

Rosengrenen ApS
Hovedgaden 8 . 8670 Låsby
Tlf. 86 95 15 66 . kl. 8.30-12.00
og 12.30-15.00
Mail: info@rosengrenen.dk

– hvortil alle spørgsmål
vedr. annoncer bedes rettet

REDAKTØR:

Lis Brink Christiansen
Fælleslykkevej 32
6100 Haderslev
Tlf. 23 70 12 12
Materiale til bladet fremsendes
på lisbrink@hotmail.com

MEDREDAKTØRER:

TØNDER:

Kurt Serup Poulsen
Markgade 11, 6270 Tønder
Tlf. 40 26 35 86
E-mail:
kurbod@gmail.com

AABENRAA:

Magny Jønch
Telefon 74 52 64 72
E-mail:
magnyjonch@webspeed.dk

SØNDERBORG:

Inga Petch
E-mail:
ingapetch@gmail.com

INDHOLD

Klub 5.....	side 5
Invitation til Lev fest	side 7
HLT Service inviterer Lev Sønderjylland til party	side 9
Strikkeklub.....	side 11
Tina Siel med pianist.....	side 13
2-dages tur til København igen-igen	side 14
Efterårsfesten på Hagges.....	side 16
Lev fylder 70 år.....	side 19
Julegudstjenesten i Tønder Kristkirke.....	side 23
Julegudstjenesten i Sct. Nicolai Kirke.....	side 25
Markant overdødelighed	side 27
Fællesspisning	side 29
Indmeldelseskupon	side 31

DEADLINE: 21. april 2022
for stof til næste nummer

KLUB 5

- DATO:** HVER TORSDAG.
TID: Kl. 18.30-20.30.
PRIS: Kr. 20,- pr. gang inkl. saftvand eller kakao.
Der kan købes lidt snolder... Husk penge.
HVEM: Vi er en klub for unge med særlige behov i alderen 10-? år.
Klubben er et tilbud til de unge, hvor der kan skabes sociale relationer.
LEDSAGER: Har du brug for hjælp, sørger man selv for ledsager.
FORÆLDRE: Kom og få en kop kaffe, mens de unge hygger.
FACEBOOK: Klub 5 - her kan I se vores aktivitetsplan og alle nyheder

STED:
ET RART STED AT VÆRE
NORDHAVNSVEJ 5A,
6100 HADERSLEV
TLF. 60 58 31 91

VI SES - Hilsen Christoffer og Jon
Tilmelding til Jon: Ring eller SMS på tlf. 27 26 63 88

NU HVER TORSDAG

INVITATION

LEV 5 i Syd - Sønderborg, Tønder, Haderslev, Vejle og Aabenraa inviterer igen til

LEV FEST

Fredag d. 11. marts 2022 kl. 17.00 - 22.00

I Sønderjyllandshallen, H.P. Hanssens Gade, 6200 Aabenraa

OBS ! dørene åbnes allerede kl. 16.00, så alle kan være på deres pladser inden kl. 17.00

Billetprisen er kr. 180,-

Inkluderet i prisen: En 3-retters buffet, hygge, dans og helaftens musik fra Henrik og Claus fra "OS 3"

Drikkevarer kan købes

Øl kr. 40,- • Sodavand kr. 25,- • Glas vin kr. 50,-
Kaffe ad libitum kr. 25,-.

Tilmeld jer med det samme på hverdage mellem kl. 17.00 - 19.00 til:

Kirsten Clausen

Tlf. 30 53 26 92 - k.clausen@clausen.mail.dk
eller

Kathryn Beck Jørgensen

Tlf. 24 64 35 25 - kathbj4a@gmail.com

HUSK ved tilmelding:

At meddele hvem I vil sidde i nærheden af, antal kørestolsbrugere i gruppen mht. plads ved bordet og ønsker om anden type kost eller sukkerfri dessert.

Bindende tilmelding:

Senest mandag d. 7. marts kl. 19.00.

Kom og vær med!

Venlig hilsen,

Lev 5 i Syd

Lev Aabenraa, Lev Haderslev, Lev Sønderborg,
Lev Tønder og Lev Vejle

Tanja og Lars Hansen
fra HLT Service

OG

inviterer Lev Sønderjylland til stort party på
GAZZVÆRKET I AABENRAA
søndag d. 8. maj 2022 fra kl. 13.00-17.00

Musik: Os3

Pris for entré + pølser m/brød + vand/øl/vin:

kr. 100,- (ledsagere gratis)

Tilmelding senest den 20. april til Ernst på:
erhyni@outlook.dk

Betaling på MobilePay: 44971
ved tilmelding (husk afsender)

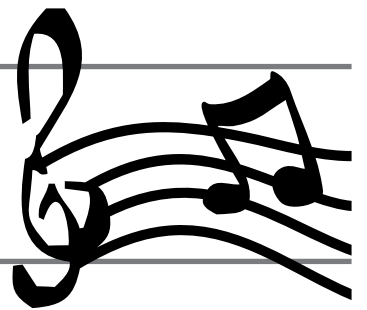
Yderligere oplysninger ved Helge Hansen, tlf. 23 42 27 04 eller Ernst Hybschmann, tlf. 93 70 53 90

Strikkeklub

Kom og hyg
sammen med os
fra kl. 13-15 hver
tirsdag på
Et Rart Sted
At Være

Tina Siel med pianist

Vi nåede lige at få afholdt julekoncert med Tina Siel inden der blev lukket ned pga Corona. Det kunne mærkes på deltagerantallet, da halvdelen meldte fra i sidste øjeblik, men på trods af at vi ikke var så mange, fik vi en rigtig dejlig aften

med hyggelig fællessang samt lidt godt til ganen.

En dejlig aften hvor julestemningen kom frem, så alle kunne gå glade hjem.

2-dages tur til København igen-igen

Vores 2-dages tur til København var en stor succes. Det har du måske læst i vores blad nr. 4 fra november sidste år. Successen var så stor, at vi kun havde plads til nogle ganske få billeder. Det forsøger vi at råde bod på her, hvor vi bringer nogle flere billeder. Flere er taget af Kenneth Ebbesen Juhl.

Efterårsfesten på Haggens den 29. oktober

Efterårsfesten på Haggens blev afholdt den lørdag d.29. oktober kl. 17-21.30.

Det var godt at kunne være sammen igen uden corona restriktioner, og det skulle fejres. Kirsten Clausen bød velkommen til de 50 deltagere, som havde meldt sig til festen. Lene Jensen fra Haggens fortalte om aftenens menu og program, som startede med farsbrød og bacon, flødekartofler, salat og flutes, og til dessert var der is med chokoladesovs og frugt til. Der var også kaffe og småkager ad libitum.

Efter det skulle orkestret Traveling Wildberries spille, men på grund af coronasmitte i bandet måtte de trække sig. I stedet kunne Morten Rune Trio spille, og det gjorde de godt. Dansegulvet blev hurtigt fyldt med glade deltagere, som også kunne ønske sig nogle bestemte melodier. Det blev efterkommet så godt, det kunne lade sig gøre.

*Tekst og fotos:
Kurt Serup Poulsen*

Lev fylder 70 år

1951

Den 24. oktober stifter en lille gruppe forældre forældreforeningen Kellers Minde, der bliver forløberen for Lev.

1952

Lev stiftes den 20. januar i Odd-Fellow Palæet i København som Kellers Minde, Landsforeningen for Evnesvages Vel. Få måneder

efter stiftelsen fik foreningen sæde i det daværende "åndssvagenævn".

1953

30. november runder Lev 2.000 medlemmer.

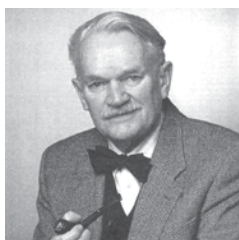
1956

I november måned køber Lev, Granbohus ved Fredensborg for at indrette aflastningshjem. Institutionen indvies og tages i brug to år senere.

1959

Ny åndssvage lov. Lev har stor indflydelse på udformningen af den

nye lov.

1960'erne

Lev har plads i bestyrelsen for Statens Åndssvageforsorg og samarbejdet med for-

sorgen styrkes bl.a. via forsorgschef Niels Erik Bank-Mikkelsen. Det politiske arbejde går i høj grad ud på at sikre midler til understøttelse af intentionerne i den nye åndssvage lov.

1963

Lev starter "operation pensionat", dvs. bygning af små institutioner med 12-24 pladser, ofte i mindre enheder og med eneværelser.

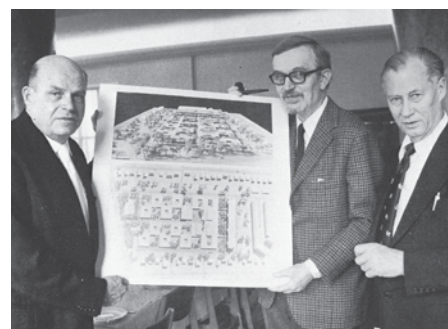
1970

Socialreform, der betyder nedlæggelse af Statens Åndssvageforsorg som selvstændig enhed og oprettelse af

en socialstyrelse. Lev får sæde i en række nye vejledende råd, både på landsplan og lokalt.

Med Spaniensgadekollegiet og Højskolen i Spaniensgade viser Lev nye veje og muligheder.

1976

Nybyggeriet "Irlandsvej" på Amager til 300 'klienter' med multiple funktionsnedsættelser skaber stor debat – også internt i Lev, især pga. størrelsen.

1980

Forsorgen bliver udlagt til amterne, og som en følge deraf går Lev fra centerkredse til amtskredse.

På initiativ fra Lev bliver der i Storstrøms Amt nedsat en arbejdsgruppe, der skal undersøge mulighederne for oprettelse og drift af boenheder, der ikke er institutioner. Dette bliver første spadestik til de kommende års mange bofællesskaber.

1984

Levs internationale arbejde starter for alvor op med etableringen af en skole i Bangladesh.

1985

"Operation bofællesskab" starter efter, at Lev har skabt det lovmæssige grundlag herfor i bistandslo-

Fortsættes side 21

Lev fylder 70 år

vens §68.

1987

I august afholdes verdens første kultur-konference for mennesker med udviklingshandicap i Danmark. Lev er igangsætter og sponsor.

1996

I 1996 påtager Lev sig en aktiv rolle med forsikringsformidling i form af Handi Forsikring. Analyser har vist, at mange handicappede bliver diskrimineret på forsikringsområdet. Således er det kun de færreste, der kan tegne en ulykkesforsikring eller en ansvarsforsikring.

2000

På Levs repræsentantskabsmøde

beslattes det at give plads til de tilsluttede foreninger i hovedbestyrelse og forretningsudvalg.

2006

STU'en – den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse til bl.a. unge med udviklingshandicap - bliver en realitet 6. juni 2007 efter mange års ihærdigt arbejde fra Levs side.

2007

Kommunalreformen betyder bl.a. flytning af handicapområdet fra amterne til kommunerne. Lev følger efter og danner kommunekredse i stedet for de tidligere amtskredse.

Job til mennesker
med kognitive handicap

2009

Levs beskæftigelsesindsats, KLAPjob, starter. I første omgang et STU-projekt og kun vest for Storebælt.

2010'erne

Nye politiske vinde: Efter mange år med positiv udvikling kæmper Lev nu pludselig mod forringelser og ikke for forbedringer, fx.:

Servicebrevsrevision med anslag mod rettigheder til dagligt miljøskifte.

Revision af magtanvendelsesregler, herunder angreb på retten til eget hjem.

Brugerbetaling på kernevelværd, ledsagelse på ferie.

2021

Januar måned runder KLAPjob 4.000 skabte skånejob.

2022

Lev fylder 70 år den 20. januar.

Julegudstjenesten i Tønder Kristkirke den 7. december

Den 7. december var Kristkirken i Tønder igen ramme om vores traditionelle julegudstjeneste.

Først blev fredsliset fra Betlehem båret ind, og så kom gospelkoret og fik os alle i julestemning med en dejlig lille koncert.

Præsten Kirsten fortalte historien om Jomfru Maria, der fik at vide hun skulle føde Jesusbarnet, og alle lyttede opmærksomt.

Efter fællessang, fælles bøn og velsignelse var det tid til at sige glædelig jul, men mange fulgte med over i Brorsonhus, hvor vi hyggede os med kaffe, julekager og fællessang. En rigtig dejlig aften.

*Tekst: Bodil Ludvig Møller
Fotos: Kurt Serup Poulsen*

Juleguds- tjeneste i Sct. Nicolai Kirke

Julegudstjenesten blev afholdt den 1. december i Sct. Nicolai Kirke. Desværre kunne vi mærke coronans indtog, så det blev ikke til så mange, som det plejede at være. Dem som var der fik en rigtig god formiddag, hvor provst Kirsten Kruchoy Sønderby stod for juleprædiken og Solstrålerne gik Luciaoptog og sang for os.

Alle fik en flot julekalender med hjem, med et foto af Sct. Nicolai Kirke. Kalenderen er malet af en, som havde tilknytning til kirken.

Bagefter var der kirkefrokost i Nicolaihuset, hvor Solstrålerne sang igen.

En dejlig dag.

Ny undersøgelse:

Markant overdødelighed blandt personer med udviklingshandicap

Ny undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed (SIF) viser, at personer med udviklingshandicap i gennemsnit dør knap 20 år tidligere end resten af befolkningen. Og uligheden ligefrem steget siden en tilsvarende undersøgelse fra 2014.

Hvad viser undersøgelsen?

Dødeligheden blandt personer med udviklingshandicap er markant højere end resten af befolkningen – og særligt blandt yngre personer under 30 år, hvor den er mere end 10 gange højere for personer med udviklingshandicap. Overdødeligheden er markant og svarer til at en nyfødt person med udviklingshandicap i gennemsnit vil leve knap 20 år kortere end resten af befolkningen.

Voksne mennesker med udviklingshandicap har en kortere middellevetid sammenlignet med resten af befolkningen. Faktisk hele 15,2 år i gennemsnit. Uligheden er vokset de seneste 10-15 år, så personer med udviklingshandicap nu lever endnu kortere end resten af befolkningen, på trods af længere levetid.

For alle de undersøgte dødsårsager gælder, at personer med udviklingshandicap har en høj overdødelighed sammenlignet med baggrundsbefolkningen i Danmark. Mennesker med udviklingshandicap har for eksempel cirka fem gange større risiko for at dø af infektioner eller diabetes

og otte gange større risiko for at dø af influenza. Undersøgelsen finder også en tre gange større dødelighed af såkaldte "ikke-naturlige" dødsårsager, herunder for eksempel fald, forgiftning, kvælning som følge af fødevarer eller transportulykker.

☞ *Det er stærkt foruroligende, at mennesker med udviklingshandicap i gennemsnit kan forvente at leve knap 20 år kortere end resten af befolkningen.* ☞

Anni Sørensen, formand i Lev

Nationale myndigheder må tage ansvar

Levs landsformand, Anni Sørensen, mener, at den nye undersøgelse fra SIF kræver handling fra nationale myndigheder.

– Det er stærkt foruroligende, at mennesker med udviklingshandicap i gennemsnit kan forvente at leve knap 20 år kortere end resten af befolkningen. Udviklingen er tilmed gået i den forkerte retning med øget ulighed i sundhed de seneste 10-15 år. Udenlandske studier viser, at en væsentlig del af dødsårsagerne i rapporten faktisk kan forebygges eller behandles med de rette kommunale/regionale indsatser, udtaler Levs formand, Anni Sørensen.

– Derfor kræver vi handling. Første skridt må være mere viden om hvordan den massive overdødelighed kan bekæmpes – fulgt op

med konkrete tiltag fra alle relevante parter, samt opfølgning på om de virker i praksis, siger Anni Sørensen.

Levs forslag til opfølgning: Sundhedsstyrelsen skal igangsætte hurtigt arbejdende, tværfaglig ekspertgruppe, der med international inspiration fra England med mere skal:

- a: Undersøge hvilke dele af overdødeligheden, der potentielt kan undgås med rette forebyggelse/behandling.
- a: Pege på konkrete initiativer, der skal iværksættes for at nedsætte uligheden i levealder.

En samlet plan for implementering af sundhedstjek: Muligheden for et opsøgende sundhedstjek blandt beboere i botilbud er blev en realitet i 2022. Men implementeringen af sundhedstjekket skal styrkes. Lev anbefaler, at udnytte eksisterende erfaringer fra blandt andet England og Danmark og laver en samlet anbefaling, der sikrer "det gode sundhedstjek".

Læger, sygeplejersker og pædagoger skal modtage målrettet undervisning vedr. udviklingshandicap og sundhed, og med særligt fokus på de faktorer der især medvirker til helbredsproblemer og overdødelighed. I dag findes der ingen form for systematisk uddannelse. Gentagelse af undersøgelsen om senest 5 år for at vurdere effekten af tiltagene, samt om udviklingen går i den rigtige retning.

FÆLLESSPISNING

på Et Rart Sted At Være

**Hver mandag fra kl. 17.30-20.30
(ny menu hver uge)**

Dørene åbnes kl. 17.00

Pris 50,-

Tilmelding til Berit på tlf. 30 74 47 26

Kommunekredsenes formænd

Haderslev Kommunekreds

Solvej Laugesen
Lintrupvej 80, Hjerting
6630 Rødding
Telefon 22 12 72 65
E-mail: solvej1954@gmail.com

Tønder Kommunekreds

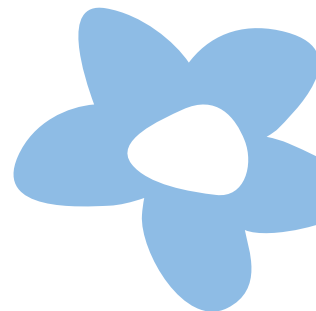
www.toender.lev.dk
Tonny Mortensen
Gartneralléen 25, 8751 Gedved
Telefon 21 68 62 73
E-mail: tm@lev.dk

Aabenraa Kommunekreds

www.aabenraa.lev.dk
Calle Bork Thams
Farvesmøllevej 97, 6200 Aabenraa
Telefon 30 59 53 39
E-mail: callethams@gmail.com

Sønderborg Kommunekreds

Finn Schmidt
Hyldehegnet 36, 6400 Sønderborg
Telefon 25 32 08 05
E-mail: fluefinn43@gmail.com

KLIP KUPONEN UD, SÆT FRIMÆRKE PÅ OG SEND

Medlemskontingent: sæt venligst X

☐ Årligt med blad	300 kr.
☐ Årligt for par med blad	425 kr.
☐ Årligt uden blad	175 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.
☐ Årligt for forening med blad	800 kr.
☐ Årligt abonnement	300 kr.

Pensionist/studerende *)

☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.

Betal først, når girokortet modtages.

Firmamedlemskaber

☐ Alm. med blad	800 kr.
☐ Guldmedlem med blad (pr. år)	5.000 kr.

Et Guldmedlem får ret til at bruge Levs logo samt at blive nævnt på Levs hjemmeside.

Undertegnede ønsker at blive medlem af:

☐ Lev Aabenraa Kommunekreds	☐ Lev Tønder Kommunekreds
☐ Lev Sønderborg Kommunekreds	☐ Lev Haderslev Kommunekreds

*) Angiv her hvilket år du forventer at afslutte dit studie: _____

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Evt. samlevers navn (parmedlemskab): _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

LEV

Blekinge Boulevard 2
+++ 5019 +++
2630 Taastrup

Lev er interesseorganisationen, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre udviklingshæmmedes vilkår.

Lev · Blekinge Boulevard 2 · 2630 Taastrup · Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: lev@lev.dk · www.lev.dk